

standen bij verschillende optimale verhoudingen met elkaar vergelijken. Doch dit heeft niets te maken met successievelijke meerkosten.

De quintensens van bovenstaand betoog wordt duidelijk gedemonstreerd met onderstaande twee figuren.

In beide worden op de verticale assen afgezet de aantallen eenheden opbrengst product; $r_0 = 0$ wordt ondersteld.

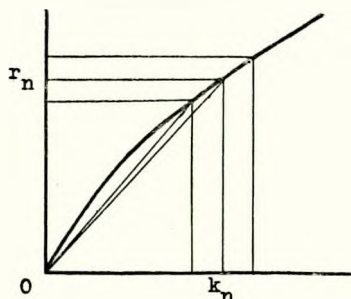

Fig. 1.

In fig. 1 wordt op de horizontale as afgezet het aantal eenheden toegevoegd productiemiddel, in fig. 2 het aantal eenheden aangewende productiemiddelen.

Beide krommen zijn identiek, doch in fig. 2 over een afstand OK naar rechts verschoven. Ze keren de holle kant naar de horizontale as.

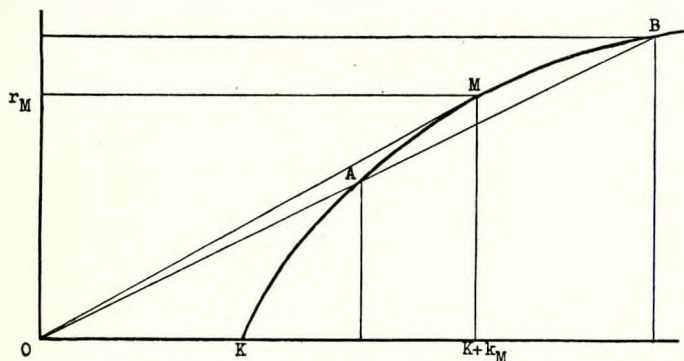

Fig. 2.

In fig. 2 vindt men het punt der relatief maximale productiviteit door uit O de raaklijn aan de kromme te trekken.

Van links naar rechts heeft men afnemende meeropbrengsten, van rechts naar links toenemende minderopbrengsten.

De helling van de lijn, die een punt van de kromme met O verbindt, geeft de productiviteit aan, in fig. 1 van het betreffende productiemiddel, in fig. 2 van het samenstel der aangewende productiemiddelen.

Moge het bovenstaande ertoe bijdragen, dat er meer eenheid en duidelijkheid in formulering en opvatting aangaande meeropbrengst en productiviteit, alsmede betreffende de in dezen geldende wetten, tot stand komt. J. H. ROETINK J.Hzn.

DE WIJZIGINGEN IN DE OMZETBELASTINGWET

Met ingang van 1 October 1938 wordt de gewijzigde omzetbelastingwet van kracht. In het volgende zullen de voornaamste wijzigingen worden besproken.

In het nieuwe artikel 1bis worden publiekrechtelijke lichamen, stichtingen en andere rechtspersonen benevens niet-rechtspersoonlijkheid bezittende verenigingen vrijgesteld van omzetbelasting over de door hen bereide spijszen en dranken welke worden verstrekt in de door hen geëxploiteerde inrichtingen tot genezing of verpleging van zieken of gebrekkigen of tot het uit liefdadigheid verzorgen van personen, indien met deze inrichtingen geen winst wordt beoogd of gemaakt. Dit artikel brengt slechts weinig verandering in de praktische toepassing der wet omdat reeds in 1934, op grond van B 3792 en in verband met wat de bedrijfseconomie onder bedrijf ver-

staat, het standpunt is ingenomen dat een fabrikant alleen is degene, die een reeks van gelijksoortige op winst maken gerichte handelingen verricht.

Het nieuwe artikel 3 neemt meerdere onbillijkheden weg. Onder de oude wet was het mogelijk de belasting te ontgaan door bijv. eerst papier te koopen en dit daarna te laten bedrukken (loonwerk). Verder was bij aanneming van werk voor het maken van roerende goederen met bijlevering van materialen de belastbaarheid afhankelijk van de contractuele bepaling van partijen omtrent het moment van eigendomsoverdracht. Volgens het nieuwe artikel 3a is belast de oplevering van werk in roerenden staat ongeacht of al dan niet eigendomsoverdracht plaats heeft. Hierdoor wordt dus belastbaar:

- a. alle aanneming van werk met bijlevering van materialen. De belasting wordt dan volgens artikel 7bis tweede alinea sub. a in het algemeen geheven over de aannemingssom;
- b. alle aanneming van werk zonder bijlevering van materialen, dus de oplevering van goederen welke de fabrikant uit door den opdrachtgever verstrekte stof vervaardigt of welke de opdrachtgever ter bewerking aan den fabrikant heeft verstrekt. De aldus bewerkte goederen worden in den zin der wet in hun geheel door den fabrikant opgeleverd. Volgens de tweede alinea sub. b van artikel 7bis moet dan ook belasting worden geheven over de volle waarde der aldus bewerkte goederen m.a.w. over het bedrag dat de fabrikant aan den opdrachtgever zou hebben berekend wanneer laatstgenoemde de te bewerken stof niet had verstrekt. De laatste alinea van artikel 7bis laat echter toe dat de door den opdrachtgever over de verstrekte stof betaalde omzetbelasting hierbij in mindering wordt gebracht. In totaal betaalt de opdrachtgever dus evenveel omzetbelasting, onverschillig of hij de te bewerken stof al of niet eerst zelf heeft gekocht. Wanneer dus de fabrikant gewoon is een winstopslag te leggen op de door hem gekochte en verbruikte grondstof, wordt deze winstopslag ook belast wanneer de opdrachtgever hem de stof ter bewerking verstrekt.

Het moment van belastbaarheid is het tijdstip van oplevering. Verder moet er hierbij op worden gewezen dat oplevering van goederen in roerenden staat alleen belastbaar is wanneer dit geschiedt door iemand die fabrikant is in den zin der wet, dus goederen van aard doet veranderen. Een exploitant van een wasserij is geen fabrikant zoodat zijn bedrijf ook onder de nieuwe wet buiten de omzetbelasting valt.

Volgens de oude wet werd bij huurkoop de belasting berekend over de volle huurkoopprijs. Thans is het bedrag waarover bij huurkoop belasting verschuldigd is, teruggebracht tot de normale prijs bij contante verkoop.

Ook het nieuwe artikel 3d brengt een belangrijke wijziging. Onder de oude wet waren trappen, deuren, kozijnen e.d. belastbaar wanneer de aannemer deze dingen betrok van een derde doch vrij wanneer de aannemer van onroerend goed deze roerende goederen eerst zelf maakte en daarna in het onroerend goed aanbracht. In het nieuwe artikel 3d wordt belastbaar gesteld het beschikken over roerende goederen ten behoeve van een onroerend goed waarvan zij deel gaan uitmaken. Zoodra dus een aannemer van onroerend goed begint met het maken van roerende goederen en deze daarna aanbrengt aan het onroerend goed, is hij belastingplichtig. Deze bepaling gaat zoover dat ijzeren vlechtwerk en betonspecie voor het maken van gewapend beton, welke gemaakt worden als roerende goederen, onder de belasting vallen. Het moment waarop de belastbaarheid ontstaat is dat waarop deze goederen ophouden roerende goederen te zijn. Het bedrag waarover de belasting moet worden geheven is de fictieve verkoopprijs op dat moment; worden deze roerende goederen van derden betrokken

dan wordt in het algemeen belasting geheven over den werkelijken verkoopprijs. Van de aanneemsom van het onroerend goed wordt dus per saldo niet belast: alle kosten om de vooraf gereedgemaakte roerende goederen samen te voegen tot het onroerend goed inclusief de daarop betrekking hebbende algemeene kosten, loonen voor toezicht e.d. benevens een deel van de winst. De geheele winst kan niet worden vrijgesteld omdat ook in den fictieven verkoopprijs der zelfgemaakte roerende goederen behalve hun kostprijs een winstopslag moet worden opgenomen. Het principe van de wet, dat de oplevering van onroerend goed niet belastbaar is, blijft dus gehandhaafd. Maakt de aanemer van onroerend goed niet eerst zelf roerende goederen ten behoeve van het aangenomen onroerend goed, dan is hij niet belastingplichtig (bijv. het maken van een centrale verwarming of een elektrische, sanitaire of telefonische installatie).

Ook de belastbaarheid van het eigen gebruik is veranderd. Onder de oude wet was alleen belast het beschikken door fabrikanten voor eigen gebruik, voor zichzelf en voor hun gezinnen, over goederen uit hun bedrijfsvoorraad. Het nieuwe artikel 3e stelt nu belastbaar het — anders dan als grond- of hulpstof ten behoeve van het bedrijf van fabrikaat — voor eigen gebruik beschikken over goederen. Behalve het zuivere privé-gebruik is dus ook belastbaar het zelf maken van bedrijfsmiddelen, meubelen, drukwerk etc. voor het eigen bedrijf, het maken van goederen welke door den fabrikant zelf worden verhuurd en het aanwenden van zelfgemaakte goederen voor reparatie van roerende goederen toebehoorende aan den fabrikant of aan anderen. Dit laatste brengt mee dat bij reparatie omzetbelasting moet worden geheven over de onderdeelen welke daarbij worden aangebracht aan het te repareren goed en welke door den fabrikant zelf zijn gemaakt. Het aanbrengen van deze onderdeelen is vrij zoodat van de prijs voor de reparatie een deel belastbaar is. Dit deel wordt gevormd door de fictieve verkoopprijs van de zelfgemaakte onderdeelen.

Volgens het nieuwe artikel 4bis kan een handelaar als fabrikant worden beschouwd, wanneer hij t.o.v. den fabrikant van wien hij in hoofdzaak zijn goederen betreft niet als onafhankelijk en wezenlijk zelfstandig kan worden aangemerkt. Hiermede kan worden opgetreden tegen verkoopmaatschappijen.

De wijze van betaling der belasting wordt in zoverre gewijzigd dat wanneer vroeger op een aanslagbiljet moest worden betaald, thans op het aangiftebiljet zegels tot het bedrag van de verschuldigde belasting moeten worden geplakt. Hierbij mag de gevraagde teruggaaf worden verrekend. Ook mag men het bedrag der verschuldigde belasting storten bij of overmaken aan den ontvanger der accijnzen, die daarvoor een ontvangsbewijs verstrekt. Dit ontvangsbewijs moet dan in plaats van de zegels aan het aangiftebiljet worden gehecht.

Ten slotte is de verhooging bij navordering teruggebracht tot het viervoud der enkelvoudig verschuldigde belasting terwijl voor de opgelegde verhooging nu beroep openstaat bij den directeur der invoerrechten en accijnzen. **W. WESTRA**

NIEUWS IN ZAKE WETGEVING, RESOLUTIES EN BESLISSINGEN OP HET GEBIED DER BELASTINGEN

Red.: Mr Dr E. TEKENBROEK

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

Wettelijk vruchtgenot.

Voor iemand, die krachtens welk recht ook de opbrengst verkrijgt van eenig goed, kapitaal, arbeid of recht op periodieke

uitkeering van het leven afhankelijk (zijnde de vier bronnen in art. 4, 2e lid I.B. genoemd) vormt dat goed, dat kapitaal, die arbeid of dat recht op periodieke uitkeering en niet het recht, krachtens hetwelk de opbrengst daarvan rechtstreeks wordt verkregen, de bron van inkomen. Voor de vader-voogd, die een wettelijk vruchtgenot heeft van het vermogen van zijn kinderen, zijn dus de bestanddeelen van het vermogen de bronnen van inkomen. Aldus besliste de H.R. met zijn arrest dd. 27 April 1938 (no. 7918).

Het wil ons voorkomen, dat de H.R. in afwijking van een vroeger door hem ingenomen standpunt met dit arrest het standpunt door *Schendstok* in zijn openbare les verdedigd tot het zijne maakt. *Schendstok* gebruikt in dit verband het beeld van de bedding (i.e. het recht van vruchtgenot) en de bronnen.

Een principieel arrest, dat praktische consequenties zal hebben in verband met het fictie-stelsel vervat in de artt. 13 en 14 W.I.B.

Het nut van een goede voorraadadministratie.

Een belastingplichtige meende zijn goederenvoorraad f 6000 lager te moeten waardeeren, waarmede hij zijn winst drukte. De Raad van Beroep overwoog dat, waar door geen enkel controleerbaar gegeven de opgegeven balanscijfers worden gerechtvaardigd, belanghebbende niet aannemelijk heeft gemaakt, dat het door hem in mindering van de winst gebrachte bedrag van f 6000 als mindere waarde der goederen is te aanvaarden. Belanghebbende deed nog een beroep op de algemeene bekendheid van de waardedaling der goederen in het betrokken jaar wegens het slechte conjunctuurverloop, doch de Raad verwierp dit ook met de overweging: „dat evenmin het feit, dat de conjunctuur de waarde der goederen in dat jaar heeft doen dalen, waar de oorspronkelijke waarde niet voldoende vaststaat, eenig gewicht in de schaal kan leggen”.

Bij de H.R. had de belastingplichtige al evenmin succes. De H.R. overwoog, en in deze overweging komt bovenstaand opschrift tot zijn recht, dat op de belastingplichtige de bewijslast voor het geleden verlies rustte en dat een tengevolge van de conjunctuur geleden verlies niet zal kunnen worden beoordeeld en vastgesteld zonder dat betrouwbare gegevens zijn verstrekt, waaruit blijkt de omvang, de samenstelling en het tijdstip van aanschaffing van den voorraad, waarop het verlies door waardevermindering zou zijn geleden.

Oppervlakkig beschouwd zou men geneigd zijn te meenen, dat de H.R. hier nog al stringente eischen stelt, aangezien aan de voorraadadministratie in vele ondernemingen nog al eens het een en ander ontbreekt. Men vergete echter niet, dat elk arrest slechts betrekking heeft op een speciaal geval en in het onderhavige geval, naar de Raad van Beroep vaststelde, „belanghebbende noch voorraadstaten, noch andere behoorlijke specificaties zijner voorraden heeft kunnen toonen en *zijn boekhouding zoodanig is ingericht, dat elke contrôle is uitgesloten*”.

Voor al de eursief gedrukte overweging lijkt ons hier van belang; had de belastingplichtige aan de hand van een uit zijn administratie opgestelde normen-calculatie (het middel als een kwantitatieve voorraadadministratie ontbreekt) zijn standpunt kunnen verdedigen, dan was wellicht de uitspraak voor hem minder ongunstig geweest.

Berekening opbrengst vrij beroep

Als „goed koopmansgebruik” wordt voor vrije beroepen aanvaard het belastbaar inkomen vast te stellen aan de hand van de in eenig jaar werkelijk ontvangen bedragen. „Onderhanden werk” en nog niet ontvangen reeds gedeclareerde posten vallen er dus buiten. Hoe nu als op grond van art. 14 W.I.B. het inkomen moet worden geschat? De R. v. B. te Zwolle meende, dat voor zoo'n „eerste” jaar dit systeem geen